

Moje milá Péťo

jak vydržím léto

kéž by bylo léta mín

hlavu mám jak maxidýň

Mistři slova básnického prominou a dotýčná ze třetí lavice u okna si dnes už sotva vzpomene na uhrovitého mladíka, jenž jí, těsně před prázdninami, zaslal onen vzkaz způsobem listovní tajemství nerespektujícím - poštou dětských rukou.

Jistě, ta slova nesnesou srovnání s invencí Shakespeara, ba ani s rýmy lokálních veršotepců. No a? Je mu řekněme dvanáct, třináct let, a slabiky ho zajímají spíše na hodinách jazyka českého. Své výtvary adresuje samotné múze a kritiky z řad nechtěných čtenářů ignoruje, popřípadě, ve zvláště dotěrných případech, eliminuje pěstí. Ale přesto?

Stejně jako je prý negativní reklama reklamou, je i žádná odezva rovněž odezvou. Děti údajně umí být kruté a první lásky zvláště. Objekt zájmu vám neodpoví, myšlenkami je u Horáčka ze 7.B a vaše sebevědomí drtí spolu se žvýkačkou Pedro mezi pětkou vpravo nahoře a dole. Zrodil

se kritik. Zatím tichý ?

Realita ovšem pracuje s kritiky "hlasitými". Někdy snad až příliš hlučnými. Uvědomme si ovšem, že hlavním rozdílem mezi našimi "figuranty" a realitou je otevřenost, touha oslovit publikum podstatně početnější než jednu jedinou konkrétní školní židličku. Člověk, v našem případě muzikant, uzavírá dobrovolně jakousi nájemní smlouvu na pár pokojíků ze své dušičky, které se rozhodne pootevřít posluchačům. Pro debutanty je možnost, že se mezi nimi vyskytne někdo, kdo si své dojmy nenechá jen pro sebe, v tuto chvíli důležitá přibližně jako podebraný palec sousedovy tchýně. Možná podvědomě počítají s jistou shovívavostí. Ti zkušenější pak vlastním dílům buď bezmezně věří, nebo hřeší na své dobré jméno. O dalších možnostech nespekulujme.

Mnohým z kritiků však bezpochyby chybí špetka čehosi, co jsme si zvykli nazývat "citem". Psi ní recenze totiž není mechanickou manufakturou.

Je třeba vzít v úvahu, zda se jedná o prvotinu, demosnímek či řadové album, nic neříkající slátaninu nebo nevydařenou upřímnou snahu atd? Bez milosti ztrhaný první pokus začínající kapely není o ničem. Už

to, že "texty jsou plytké, bezobsažné a

autor by se neuživil ani nadepisováním obálek", se dá formulovat pozitivněji, s povzbuzením a případným přiznáním alespoň jediného, byť těžce vypoceneného, pozitiva.

Na druhou stranu už druhé podání, popřípadě já nevím kolikátá sada, kterému navíc předcházejí i léta poměrně kvalitní (dříve i vynikající) práce, si případnou ostřejší polemiku zaslouží. O to víc, cítíme-li z něj dosti nepříjemnou pachut' účelovosti

Jak by tedy měla optimální kritika (chcete-li recenze) vypadat? Zdá se, že jedinou obecně uznatelnou vlastností všech je subjektivita. Jistě. Ale jaká jiná by měla být? Je snad každé dílko rovnici o jedné neznámé, tedy dobré/špatné? Zkuste si vybavit jediné jednoznačně přijaté album (v pozitivním slova smyslu). Očekávám od recenzenta viditelný přehled, posouzení případného vývoje kapely, dobře míněnou výtku i upřímnou chválu. Pokus o vyvážení kritiky slabších míst vyzdvížením byť i maličností. Barevnost v zamyšlení nad něčím černobílým. Jednou větou - snahu o objektivitu.

Mezi již zmíněné aktéry našeho povídání, tedy kritiky, posluchače a muzikanty, nám však velmi často vstupuje ještě jakási "entita" čtvrtá. A tou je kritik kritika. Je to v drtivé většině případů mutant zrozený právě z jedné z těchto skupin. Tedy rozčilený fanoušek, který veškeré zvuky nepocházející od jeho oblíbence považuje za smrtící akustické zbraně, sestrojené v tajných laboratořích CIA za účelem jeho likvidace, kritizovaný muzikant, často považující i dávno zesnulé legendy za své plagiátory, a odlišný názor zastávající kritik.

První dva z nich pak povětšinou ukončí diskusi "originálním" odhalením, že recenzent je pouhým břídilem, neschopným vlastní tvorby a tedy příživujícím se na slávě jiných (třetí z nich tuto možnost pochopitelně nemá, neb, sám "pouhým" kritikem, ocitá se nechtěně ve stejné kastě). Je-li kritika pozitivní, je naopak plácán uznale po temeni, prohlašován za kapacitu a citován na stránkách příslušné skupiny v rubrice "Napsali o nás". Je to pochopitelně nesmysl. Dělán-li něco veřejně a pro veřejnost, musím s reakcí počítat. Ba co víc, je pro mne žádoucí. Být znamená být vnímán (to není ze mě - žádný strach).

Mladík z našeho úvodu má už dneska nejspíše svou novou Péťu. Takovou, co nehází papírky pod stůl. Anebo také ne. Třeba ji hledá. Stejně jako muzikanti své posluchače a místo "na výsluní" Se vším, co k tomu patří?